

IPARJOGVÉDELMI HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

HAZÁNK ÉS A NAGYVILÁG

A nemzetközi szabadalmi együttműködés (*Patent Cooperation Treaty, PCT*) keretében egyetlen nyelven, egy helyen benyújtott bejelentéssel megindítható a szabadalmi (*használati mintaoltalmi*) eljárás akár a 146 részes állam mindegyikében. A hazánkat érintő PCT megjelölések száma – a pénzügyi válság kirobbanását követő 2009 kivételével – folyamatosan emelkedő tendenciát mutat. A WIPO előzetes adatain alapuló becslések szerint több mint 194 ezerⁱ a 2012-ben benyújtott PCT-bejelentések száma; 7%-kal több mint egy évvel korábban.

A védjegy és a formatervezésiminta-oltalom tekintetében megállt a WIPO-egytműködés keretében hazánkra kiterjedő nemzetközi ügyek számának évek óta tartó csökkenése: 2012-ben stagnált a nemzetközi (*Madridi Megállapodás* szerinti) védjegybejelentések száma (2102) és közel másfélszeresére emelkedett a nemzetközi (*Hágai Megállapodás* szerinti) együttműködés keretében magyarországi hatállyal benyújtott formatervezésiminta-oltalmi bejelentések mennyisége (55), valamint a kérelmekben foglalt minták száma (192).

A közösségi és európai oltalmi rendszerekhez való csatlakozás hatásaként a korábban a hivatalnál közvetlenül benyújtott külföldi bejelentések több iparjogvédelmi formát érintve egyre inkább európai, illetve közösségi útra terelődnek.

Az európai szabadalom megszerzését mind az Európai Szabadalmi Hivatalnál, mind a hazai hivatalban lehet kezdeményezni. Hazánknak az egyezményhez való 2003-as csatlakozásától kezdve folyamatosan növekvő számban érkeztek a megadott európai szabadalmakkal kapcsolatos ügyek. Ennek megfelelően 2012-ben 3342 *hatályosítási kérelem* érkezett a hivatalhoz, 4%-kal gyarapodva az előző évhez képest.

A közösségi védjegy, valamint a közösségi mintaoltalom intézményei lehetővé teszik, hogy egyetlen bejelentéssel és egységes eljárással az Európai Unió összes tagállamának területére nézve védjegy-, illetve mintaoltalmat lehessen szerezni. A hazánkra is kiterjedő hatállyal lajstromozott közösségi védjegyoltalmak száma összességében növekvő tendenciája az utóbbi években kismértékű hullámozást mutat. 2012-ben 107 924ⁱⁱ ügy érintette hazánkat, ami 2%-kal több mint a megelőző esztendőben. A közösségi formatervezésiminta-oltalmak száma az elmúlt évben szintén gyarapodott (6%-kal), így tavalay 22 498 hasonló bejelentésre került sor, összesen 83 051 mintát érintve.ⁱⁱⁱ

A nemzeti úton benyújtott iparjogvédelmi bejelentések száma egyes oltalmi formákban kismértékű növekedést, másutt inkább stagnálást mutat. Az ilyen szabadalmi bejelentések számának korábbi csökkenése 2012-ben több mint 6%-os növekedésbe fordult (743). Szintén jelentős a nemzeti védjegybejelentések közel 10%-os növekedése (4599). Azonban csökkent a nemzeti formatervezésiminta- és használatiminta-oltalmi bejelentések száma (19%-kal 196-ra, valamint 3%-kal 261-re).

A magyar bejelentők belföldi bejelentési aktivitása vonatkozásában 2012-ben a legnagyobb növekedés (11%) a védjegyek esetében tapasztalható: az ügyfelek 4177 esetben igényeltek ilyen oltalmat (ami 2004 óta a legnagyobb érték). A szabadalmi bejelentések száma – a 2010. évi évtizedes mélypontról – ennél kisebb mértékben, de több mint 4%-kal emelkedett (689). A magyar bejelentők múlt évi használatiminta-oltalmi aktivitása az előző évhez képest 3%-os mértékben (233-ra) csökkent. A belföldről származó

formatervezésiminta-oltalmi bejelentések száma ugyan 19%-kal csökkent (193-ra), ám a minták száma 4%-kal növekedett (910-re).

A magyar bejelentők külföldi iparjogvédelmi aktivitása tekintetében 2012-ben a nemzetközi védjegybejelentések számában 15%-os növekedés következett be (292). A magyar vállalkozások közösségi védjegybejelentéseinek száma az előző évi csökkenés után növekedett (4%-kal 370-re)^{iv}. A magyar bejelentők külföldi szabadalmi bejelentései is nőttek kissé: a PCT esetében 11%-kal (157), az európai szabadalom iránti igények pedig 7%-kal (180).^v A magyar eredetű közösségi formatervezésiminta-oltalmi bejelentések száma 31 volt (harmada az egy évvel ezelőttinek), amelyek összesen 135 mintát foglaltak magukban (ez 12%-kal mérséklődött). A hágai nemzetközi rendszeren belül 2012-ben javulva 5 hazai bejelentést tettek, összesen 28 mintát benyújtva.^{vi}

A hivatal látja el a Szabadalmi Együttműködési Szerződésből és az ESZE-hez való csatlakozásból adódó ún. *átvevőhivatali feladatokat*, valamint az Európai Unióhoz történt csatlakozásból adódóan a közösségi védjegyek és formatervezési minták vonatkozásában is ellát ilyen funkciókat. A hazai bejelentők 2012-ben 146 PCT-bejelentést (egyben túlnyomórészt európai szabadalmi bejelentést), valamint 16 európai szabadalmi bejelentést nyújtottak be a hivatalon keresztül. Emellett a hivatal 333 közösségi védjegybejelentés vonatkozásában látta el az átvevőhivatali feladatokat.

A Magyarországon hatályos oltalmak száma a tavalyi év folyamán csaknem valamennyi oltalmi formában emelkedett. Az európai hatályos szabadalmak számának csökkenő ütemű növekedése eredményeképpen a hatályos szabadalmak száma is növekszik, jóllehet, a nemzeti úton engedélyezett érvényes szabadalmak tömege folyamatosan csökken. Ugyancsak gyarapodást mutat mind a nemzeti, mind a közösségi élő védjegyek száma.

Magyarországon hatályos (érvényes) oltalmak száma a főbb oltalmi formák szerint

	2008	2009	2010	2011	2012
Szabadalom	11 462	12 749	13 853	15 390	16 699
Ebből:					
Nemzeti úton megadott szabadalom	7 204	6 547	5 688	5 227	4 769
Hatályos európai szabadalom	4 258	6 202	8 165	10 163	11 930
Növényfajta-oltalom	54	56	62	77	82
Közösségi növényfajta ^{vii}	15 591	16 785	17 610	18 757	20 362
Kiegészítő oltalmi tanúsítvány				112	125
Formatervezésiminta-oltalom	3 881	3 979	4 155	4 228	4 225
Közösségi formatervezésiminta-oltalom	366 120	404 884	446 711	489 905	568 156
Használatiminta-oltalom	939	832	838	926	955
Nemzeti védjegy	53 339	52 844	52 061	53 973	56 130
Közösségi védjegy	507 893	597 931	698 734	792 625	888 373
Földrajzi árujelzők				47	47
Nemzetközi eredetmegjelölés				903	830

SZABADALMI HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

A nemzetközi szabadalmi együttműködés (PCT) keretében benyújtott, Magyarországot is megjelölő bejelentések száma 2010 első félévének végétől ismét növekedésnek indult, amely tendencia folytatódott 2012-ben is.

Az *európai szabadalmak* magyarországi hatályosítása iránti kérelmek száma a korábbi évekhez hasonlóan 2012-ben is emelkedett (közel 4%-kal 3342-re). A magyarországi hatályosítási kérelmek átlagos éves mennyisége 2006 óta a Magyarországot is megjelölő, megadott európai szabadalmak 7-10%-át tette ki.

Külföldre irányuló hazai szabadalmi bejelentési aktivitás

	2008	2009	2010	2011	2012
Ebből:					
Hazai eredetű PCT bejelentések	173	142	172	142	157
Ebből:					
SZTNH átvevő hivatali szolgáltatás igénybevételével	155	112	150	131	146
Hazai eredetű európai bejelentések	199	170	192	168	180
Ebből:					
SZTNH átvevő hivatali szolgáltatás igénybevételével	91	56	89	25	16

A *nemzeti úton benyújtott szabadalmi bejelentések* közül a külföldi bejelentők által közvetlenül a hivatalnál benyújtott bejelentések (54), valamint a nemzetközi (PCT-) bejelentésekből a nemzeti szakaszba lépett bejelentések száma (5) alacsony, minthogy a 2003. évi ESZE-csatlakozás következtében a külföldi bejelentések átterelődtek az európai útra.

Örvendetes viszont, hogy a *hazai eredetű szabadalmi bejelentések* számában a múlt év folyamán több mint 4%-os növekedés következett be; a kérelmek száma 689-re emelkedett, ezek 60%-a egyéni, 40%-a intézményi bejelentés volt. Jóllehet ez a trend az intézmények javára fokozatosan eltolódik, és a *hazai intézmények* által benyújtott szabadalmi bejelentések száma ugyan 23%-kal 281-re nőtt az előző évihez képest, továbbra is *elfogadhatatlanul alacsony* sávban mozog.

Nemzetközi együttműködések keretében Magyarországot célzó és nemzeti úton – belföldről és külföldről közvetlenül – benyújtott szabadalmi ügyek főbb adatai

	2008	2009	2010	2011	2012
Nemzetközi együttműködés keretében benyújtott ügyek					
PCT-megjelölések	163 234	155 398	164 303	181 900	194 400*
Európai szabadalom szövegfordításának benyújtása (hatályosítás)	2 211	2 309	2 635	3 218	3 342
Európai igénypontok fordításának benyújtása	17	5	8	11	1
Megadott európai szabadalom HU-megjelöléssel	24 205	25 277	32 803	40 372	47 485
Nemzeti úton benyújtott ügyek					
Hazai bejelentések	682	756	646	660	689
Nemzeti úton benyújtott külföldi bejelentések	34	30	44	33	54
A korábbi PCT-megjelölésekből eredő tényleges nemzeti eljárási kérelmek	56	35	11	5	5

* Becsült WIPO adat

Hazai és közvetlen külföldi szabadalmi bejelentések száma a bejelentők jellege szerint

	2008	2009	2010	2011	2012
Hazai bejelentések					
Egyéni	454	522	471	432	408
Intézményi	228	234	175	228	281
Összesen	682	756	646	660	689
Közvetlen külföldi bejelentések					
Egyéni	6	6	9	9	5
Intézményi	28	24	31	24	49
Összesen	34	30	40	33	54

Az elmúlt év folyamán összesen (a nemzeti és az európai ügyeket együtt tekintve) 4423 ügyben fejeződött be hivatali szabadalmi engedélyezési (1586) és európai hatályosítási eljárás (2837), ezzel párhuzamosan 2012 végén összesen 5934 szabadalmi ügy volt folyamatban. Ebből 1347 volt a hivatal számára elsősorban adminisztratív terhet jelentő függő európai hatályosítási ügyek száma, 4587 pedig a folyamatban lévő nemzeti úton benyújtott szabadalmi ügyek száma. A befejezett szabadalmi engedélyezési és hatályosítási eljárások 3278 esetben zárultak az oltalom megadásával (441 nemzeti és 2837 európai hatályosító végzéssel). A megadott oltalmak közül a hazai szabadalmak száma mindössze 96 volt; a nemzeti eljárások tárgyévi befejezéseiből 28% végződött engedélyezéssel.

A megszűnt bejelentések száma 2012-ben összesen 1108 volt, ami azt jelenti, hogy az ily módon befejezett ügyek száma több mint 20%-kal csökkent az előző évhez képest. A hazai ügyek egy részében közzététel előtti visszavonás (visszavontnak tekintés) történt, amelynek az oka egyrészt a külföldi bejelentés megtétele miatti vagy az újdonságkutatás hatására tett visszavonás, másrészt a bejelentő részéről a pályázati támogatás elvárásai nyomán benyújtott bejelentés elhanyagolása lehet. Megszűnést vonhat maga után továbbá a szabadalmi portfólió tisztítása, valamint egyéb stratégiai megfontolás is.

A nemzeti szabadalmi engedélyezési eljárások összességében 70%-os eredménytelensége állandósult kritikus tényezője a hazai innováció színvonalának és piacosításának. Ebben a hazai és külföldi igénylők gyakori érdeklődése befektetési és versenyképességi, a hazai alacsony „sikerráta” pedig tudatossági és színvonalbeli gyengeségeket jelez.

Szabadalmi engedélyezési adatok (2007-2011)

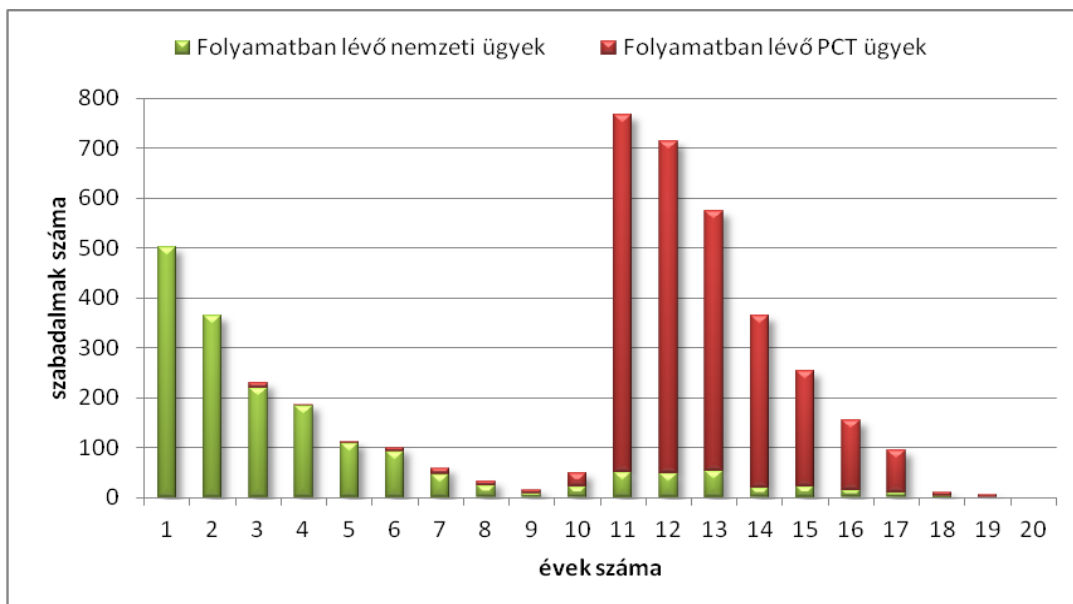
	2008	2009	2010	2011	2012
Megadott és hatályosított szabadalmak	2 212	2 688	3 031	3 195	3 278
Ebből:					
Európai szabadalom hatályosítása	1 663	2 216	2 649	2 750	2 837
Nemzeti úton megadott szabadalom	549	472	382	445	441
Ebből:					
Megadott hazai szabadalom	90	79	180	205	96
Elutasítások	59	30	35	27	37
Megszűnések	1 601	1 545	1 915	1 430	1 108
Befejezések	3 872	4 263	4 981	4 652	4 423
Folyamatban lévő szabadalmi ügyek	10 426	8 939	7 067	5 976	5 934

A nemzeti úton folyamatban lévő ügyállomány jelenleg 4587, amelyből 1794 nemzeti bejelentés, 2793 PCT-bejelentés. A hivatal gyorsított feldolgozási, illetve ügyteher-csökkentési tervének végrehajtása az elmúlt évben eredményes volt: 2012-ben több mint 23%-kal sikerült csökkenteni a folyamatban levő szabadalmi bejelentések számát.

A befejezett nemzeti úton tett (hazai és közvetlen külföldi) szabadalmi engedélyezési eljárások bruttó átfutási ideje 31,6 hónap (ami csak alig 13 hónappal több a 18 hónap után előírt közzétételnél), nettó (hivatali fázisú) átfutási ideje pedig 23,3 hónap.

Egyes ágazatokban a műszaki fejlődés felgyorsulása, a piaci verseny éleződése következtében a szabadalmi bejelentőknek érdekében állhat az eljárási idő lerövidítése. E célok elérése érdekében a hatályos jogi szabályozás többféle lehetőséget is ad az ügyfeleknek a hazai engedélyezési eljárás felgyorsítására, amelyek kihasználásával ennek időtartama akár 24 hónapra is lerövidíthető. A bejelentők 2012-ben a tavalyinál egyhettel több, összesen 157 esetben kérelmeztek írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentést és 8 esetben kérték a közzététel idejének előbbre hozatalát.

Az év végén folyamatban levő hazai szabadalmi bejelentések száma életkor szerinti bontásban

Ugyancsak a szabadalmak megadásának gyorsítását szolgálja az ún. „Szabadalmi Gyorsforgalmi Hálózat” (Patent Prosecution Highway, PPH) projekt is. A PPH a szabadalmi hivatalok közötti kétoldalú megállapodásokon nyugvó olyan együttműködés, amelyben ha az adott találmányra a PPH-projektben részt vevő másik szellemi tulajdonvédelmi hivatal már elvégezte a vizsgálatot, és a bejelentő ennek figyelembevételét kéri, ez a vizsgálat lényeges gyorsítását teszi lehetővé a szabadalom megadására irányuló eljárásban. Az SZTNH a japán, az osztrák, a finn, az amerikai és legutóbb a dél-koreai társhivatalokkal kötött a szabadalmak engedélyezésének gyorsításáról szóló megállapodást az utóbbi néhány évben.

A hazánk iránt érdeklődő technológia-tulajdonosok legnagyobb számban németországi telephellyel rendelkeznek, de hagyományosan jelentős az egyesült államokbeli, illetve svájci jogosultak száma is. Ennek megfelelően az európai szabadalmak magyarországi hatályosításainak rangsorát az elmúlt évben is a német jogosultak vezették (25%), majd az amerikai (20%) és a svájci (9%) szabadalmások következtek.

Az európai szabadalmak magyarországi hatályosítása iránti kérelmet benyújtók a származási országok szerint

Ország	(%)
Németország	24,8
USA	19,6
Svájc	8,8
Japán	6,3
Franciaország	6,1
Nagy-Britannia	4,4
Olaszország	4,3
Egyéb országok	25,7

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a *nemzeti úton benyújtott szabadalmi bejelentések legnagyobb számban a gépipar területére esnek, míg az európai hatályosítási kérelmek tekintetében a gyógyszeripar a vezető iparág.* A 2012-ben a nemzeti úton benyújtott szabadalmi bejelentések (743) esetében a bejelentések 17%-a gépészeti, a második helyen a fém termékek (gépek nélkül) álltak, amelyek részesedése 15%, míg a gyógyszeripari kérelmek súlya 11%-os volt. A nemzeti úton keletkezett szabadalmaknál több mint négyszer több *európai szabadalmat hatályosító kérelem* (3342) több mint 35%-a a gyógyszeriparból érkezett. A bejelentések szakterületek szerinti koncentrációja meglehetősen magas; kétharmaduk mindössze öt szakterületről származott: gyógyszeripar, gépelemek, egyéb vegyipar, műszerek és fémtermékek.

A Magyarországon *hatályos szabadalmak* száma 2006-óta emelkedik a hatályosított európai szabadalmak számának növekedésével. A hazánkban hatályos szabadalmak száma az év végén az előző évinél 10%-kal több, 16 988 volt. A nemzeti úton megadott, hatályos szabadalmak száma az elmúlt évben 3%-kal csökkent (5082-re), míg a hatályos európai oltalmak száma 11 906. A hatályos európai szabadalmak száma 17%-kal nőtt az előző évi adatokhoz képest, illetve *már több mint kétszerese a nemzeti úton megadott, hatályos oltalmak számának.*

A Magyarországon hatályos (érvényes) szabadalmak száma

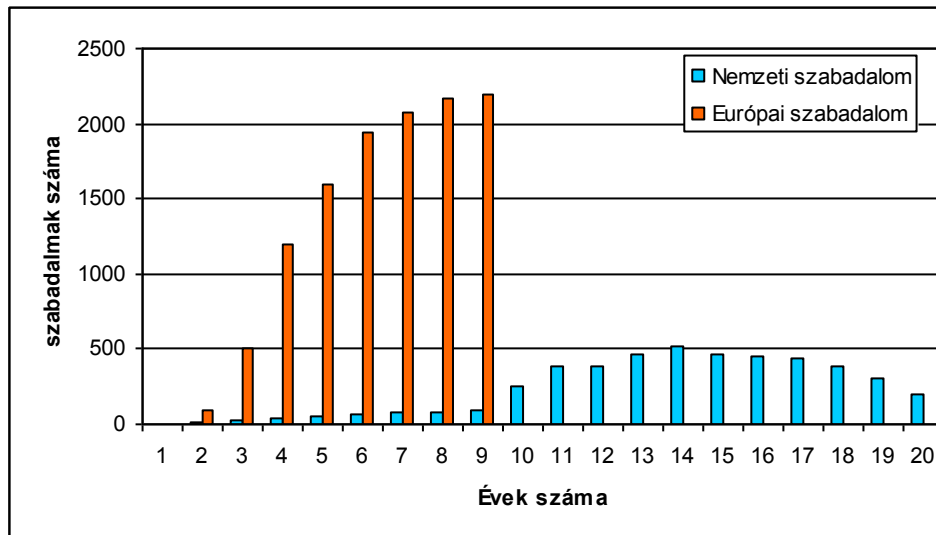
	2008	2009	2010	2011	2012
Nemzeti úton megadott, hatályos szabadalmak száma	7 204	6 547	5 688	5 227	5 082
Hatályos európai szabadalmak száma	4 258	6 202	8 165	10 163	11 906
Összes hatályos szabadalom száma	11 462	12 749	13 853	15 390	16 988

A Magyarországon hatályos szabadalmak *szakterületek szerinti összetételét* tekintve – az *előző évekhez hasonlóan* – 2012 végén a gyógyszeripar állt az *első helyen*; mind a nemzeti úton megadott, mind a hatályosított európai szabadalmak tekintetében ez a szakterület volt a listavezető ágazat: a hazánkban hatályos összes szabadalmi oltalom több mint negyede (26%) erre a szakterületre összpontosul. Ezt követi a gépészet 8%-os, majd a vegyipar 6%-os részaránnyal, azaz a szabadalmak 40%-a három szakterületre koncentrálódik.

A hatályos szabadalmak jogosultjainak több mint 94%-a külföldi, akik közül a legtöbben németországi székhelyűek, a korábbi évekhez hasonlóan az USA-jogosultak előtt. A hazai jogosultak aránya 6%-os.

A szabadalmak korfája a nemzeti úton indított oltalmak esetében a 14. évben csúcsosodik, míg az európai hatályos szabadalmak – lévén még nincs a teljes oltalmi időt elérő szabadalom – a lehetséges életkoruk utolsó évében (9.) éri el maximumát.

A Magyarországon hatályos – nemzeti és európai – szabadalmak korfája (2011)

A hivatal munkatársai a hatósági munka, mint hivatali alaptevékenység keretében ellátott elbírálói, újdonságkutatói feladatokon kívül hivatalközi megállapodások alapján, szabadalomkutatási szolgáltatások iránt érdeklődő, belföldi és külföldi megrendelők számára is végeztek kutatási és vizsgálati tevékenységet. Ennek megfelelően az osztrák hivatallal kötött együttműködés keretében, valamint szingapúri hivatalközi kooperációs megállapodások alapján a hivatal angol nyelvű kutatást és vizsgálatot teljesített. A nemzetközi szabadalomkutatási és vizsgálati szolgáltatási tevékenység keretében a hivatal összesen 48 kutatást és 1073 vizsgálatot, valamint 608 összetett kutatást és vizsgálatot végzett az elmúlt évben.

KIEGÉSZÍTŐ OLTALMI TANÚSÍTVÁNY

Az elmúlt év folyamán összesen 32 új kiegészítő oltalmi tanúsítvány (SPC) iránti külföldi kérelem érkezett a hivatalba. Az érintett időszak alatt 14 engedélyezésre, 5 elutasításra, valamint 3 visszavonásra került sor. A hivatal 3 kiegészítő oltalmi tanúsítvány időtartam meghosszabbítás iránti kérelmet fogadott, 2 esetben döntés született a 6 hónapos kiterjesztésről. A folyamatban levő ügyek száma (gyógyszer és növényvédő szer tárgyú SPC bejelentések összesen) 133 volt az év végén.

NÖVÉNYFAJTA-OLTALOM

A hivatalhoz tavaly 25 új intézményi növényfajta-oltalmi bejelentés érkezett. Az év során befejezett eljárások esetében engedélyezésre 12 alkalommal került sor, 6 ügy pedig megszűnéssel ért véget, továbbá az év végén 84 növényfajta-oltalmi bejelentés volt folyamatban.

Jelenleg 82 *érvényes növényfajta-oltalmat* (ezen felül 124 korábbi növényfajta-szabadalmat) tart nyilván a hivatal, amelyek közül mindössze 1 van külföldi jogosult tulajdonában. Magyarország európai uniós csatlakozásával a *közösségi növényfajta-oltalmak* hatálya hazánkra is kiterjed. A Közösségi Növényfajta Hivatalhoz 2012-ben összesen 2868 közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés érkezett; az év végén összesen 20 362 oltalom volt érvényben.

HASZNÁLATIMINTA-OLTALOM

A hivatal 2012-ben 261 *használatiminta-oltalmi bejelentést* (-3%) fogadott, ebből 89% hazai eredetű volt. Az igények 68%-át egyéni bejelentők nyújtották be; ugyanakkor az intézményi eredetű bejelentések száma 2009 óta a 10%-ot meghaladó ütemben növekszik. A külföldi eredetű bejelentések esetében az arány fordított.

Nemzeti úton benyújtott használatiminta-oltalmi bejelentések száma a bejelentések eredete szerint

	2008	2009	2010	2011	2012
Hazai bejelentések					
Egyéni	160	186	204	186	171
Intézményi	38	42	47	53	62
Összesen	198	228	251	239	233
Külföldi bejelentések					
Egyéni	8	6	4	12	6
Intézményi	16	17	16	19	22
Összesen	24	23	20	31	28
Használatiminta-oltalmi bejelentés összesen	222	251	271	270	261

Az év folyamán összesen 233 *engedélyezési eljárás zárult le*, 131 esetben megadással; 11 esetben elutasításra, 91 esetben pedig visszavonásra (vagy visszavontnak tekintésre) került sor. A sikeres, oltalomszerzéssel záruló eljárások aránya, 62%-ról 56%-ra csökkent, ami a bejelentések kevésbé alapos kidolgozásának tudható be. A bejelentők megelégedésére az *engedélyezési eljárás* átfutási ideje rövid, 6,1 hónap volt; a kifogástalan bejelentések esetén a díjbeszedésből számított átlagos 1,5 hónap alatt sor került az engedélyezésre.

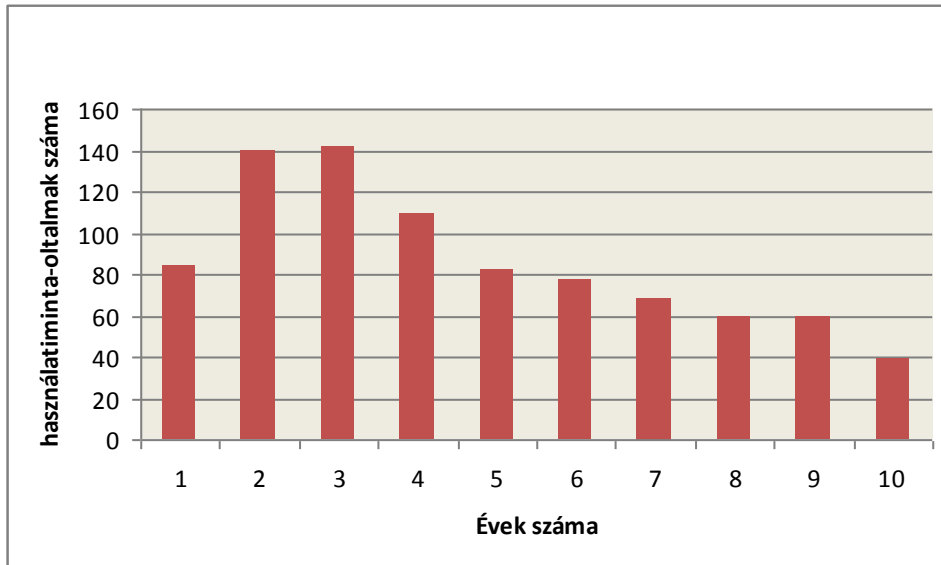
A *hatályos használatiminta-oltalmak* száma 2012. év végén 955 volt, ami 3%-kal meghaladta az előző évi értéket. Az oltalmak 90%-a magyar, a külföldiek közül a német és a cseh jogosultak aránya 2,5, illetve 2,2%, az osztrák jogosultak aránya pedig 1,5% volt. A hatályos használatiminta-oltalmak kor szerinti megoszlása a 2-3 év körül éri el maximumát, majd a 10 éves teljes oltalmi idő csökken.

Használatiminta-oltalmi engedélyezési adatok Magyarországon

	2008	2009	2010	2011	2012
Megadott használatiminta-oltalmak	165	166	156	209	131
Elutasított bejelentések	16	9	5	9	11
Megszűnt bejelentések	87	68	96	117	91
Befejezett bejelentések	268	243	257	335	233
Folyamatban lévő bejelentések	130	139	157	94	127

A hatályos (érvényes) használatiminta-oltalmak száma és korfája

	2008	2009	2010	2011	2012
Hatályos használatiminta-oltalmak száma	939	832	838	926	955

FORMATERVEZÉSIMINTA-OLTALOM

Az Európai Uniónak a Hágai Megállapodáshoz történt csatlakozása ellenére a *nemzetközi (Hágai Megállapodás szerinti) együttműködés keretében* benyújtott formatervezésiminta-oltalmi bejelentésekkel kapcsolatban a hivatal az elmúlt év folyamán olyan 55 bejelentést és 192 mintát regisztrált, amelyek megjelölték hazánkat. Ezzel a bejelentésszám 49%-kal, a bejelentésekben foglalt mintaszám pedig 44%-kal növekedett az egy évvel korábbi értékhez képest. Kifele a hazai rezidensek 5 bejelentést tettek, összesen 28 mintát benyújtva; kissé többet, mint egy évvel korábban.

Csökkenett a *nemzeti úton beérkezett* formatervezésiminta-oltalmi bejelentések száma: 2012-ben 196 új formatervezésiminta-oltalmi bejelentés érkezett nemzeti úton a hivatalhoz (-19%). A bejelentések 914 mintát foglaltak magukban, így a minták száma a tavalyi 32% után idén 3%-kal nőtt. A nemzeti formatervezésiminta-oltalmi bejelentések 98%-a hazai, 62%-a pedig egyéni bejelentőktől származott 2012-ben.

Nemzeti úton és nemzetközi együttműködés keretében (Hágai Megállapodás szerint) benyújtott formatervezésiminta-oltalmi bejelentések száma

	2008	2009	2010	2011	2012
Nemzetközi együttműködés keretében					
Nemzetközi együttműködés (Hágai Megállapodás) keretében érkezett bejelentések	144	55	46	37	55
<i>Minták száma</i>	<i>547</i>	<i>295</i>	<i>167</i>	<i>133</i>	<i>192</i>
Közösségi formatervezésiminta-oltalmi bejelentés	19 232	19 048	20 288	21 290	22 498
<i>Minták száma</i>	<i>77 067</i>	<i>69 518</i>	<i>74 688</i>	<i>78 627</i>	<i>83 051</i>

Nemzeti úton benyújtott ügyek					
Hazai bejelentések	295	219	185	237	193
<i>Minták száma</i>	743	991	663	754	910
Külföldi bejelentések	4	6	3	4	3
<i>Minták száma</i>	156	22	8	18	4
Összes nemzeti bejelentés	299	225	188	241	196
<i>Minták száma</i>	899	1 013	671	889	914

A nemzeti engedélyezési eljárásban a befejezett bejelentések száma 240 volt (+20%), és hasonló mértékben emelkedett az elbírált minták száma (963) is. Ezek közül 162-t tett ki a lajstromozások száma, ami 659 mintát érintett. Az év végén folyamatban lévő ügyállomány 211 ügyről 167-re csökkent. Az átlagos átfutási idő változatlanul 10 hónap.

Nemzeti formatervezésiminta-oltalmi engedélyezési adatok Magyarországon

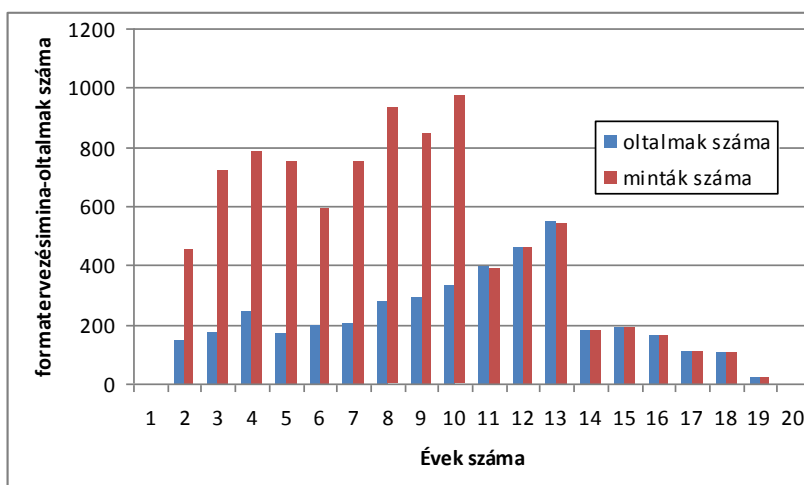
	2008	2009	2010	2011	2012
Nemzeti formatervezésiminta-engedélyezések száma	242	234	175	144	162
<i>Minták száma</i>	951	810	676	538	659
Elutasított bejelentések száma	0	0	1	3	3
<i>Minták száma</i>	0	0	1	3	3
Megszűnt bejelentések száma	69	42	38	53	75
<i>Minták száma</i>	139	214	164	270	301
Befejezett bejelentések száma	311	276	214	200	240
<i>Minták száma</i>	1 089	1 024	841	811	963
Folyamatban lévő bejelentések száma	244	196	170	211	167

A 2012. év végén – állandósult szinten – 4225 nemzeti formatervezésiminta-oltalom volt hatályban, amelyek összesen 8991 mintát foglaltak magukban (átlagosan 2,13 mintát oltalmanként). A hatályos minták 74%-a magyar, 14%-a amerikai, 2,6%-a német és 1,6%-a brit jogosultak tulajdonában volt. A hatályos mintaoltalmak „korfája” szerint a legnagyobb számban a 13 évesek szerepeltek (13%); egy kisebb „csúcs” a 4 éveseknél tapasztalható (6%).

A hatályos (érvényes) nemzeti formatervezésiminta-oltalmak száma

	2008	2009	2010	2011	2012
Hatályos nemzeti mintaoltalmak száma (mintasám)	3 881	3 979	4 155	4 228	4 225

Hatályos formatervezésiminta-oltalmakban foglalt minták korfája

A Magyarországon is *hatályos közösségi formatervezésiminta-oltalmak* száma folyamatosan növekszik, 2012 végén közel 551 ezer hasonló oltalmat tartottak számon, 12%-kal többet az előző évinél.

Magyarországon is hatályos közösségi formatervezésiminta-oltalmak száma

	2008	2009	2010	2011	2012
Hatályos közösségi formatervezésiminta-oltalmak száma (mintaszám)	366 120	404 884	446 711	489 905	568 156

VÉDJEGYHATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

A külföldieknek a közösségi védjegyrendszer egyszerűbb és olcsóbb kínálatát előnyben részesítő választása folytán a hazánkba irányuló *nemzetközi (Madridi Megállapodás szerinti) védjegybejelentések* száma – az évek óta tartó jelentős csökkenés után – 2012-ben stagnált (2102). A hazai bejelentők 292 nemzetközi (Madridi Megállapodás szerinti) védjegybejelentést tettek, amely az egy évvel korábbi adathoz képest 15%-os növekedést jelent.

Magyarországra is kiterjedő hatállyal közel 108 ezer *közösségi védjegybejelentést* nyújtottak be (2%-kal többet, mint tavaly). A *magyar bejelentők* aktivitásának enyhe növekedése észlelhető: az előző évinél 3%-kal több, azaz 370 esetben nyújtottak be közösségi védjegybejelentést.

A *nemzeti úton benyújtott védjegybejelentések* száma 4599 volt, ami az előző évhez képest közel 10%-os növekedést jelent. A nemzeti úton benyújtott védjegybejelentések közel 91%-a *hazai bejelentőktől* származott, és aktivitásuk majdnem 11%-kal növekedett az elmúlt évben, amiben közrehatott az EU-pályázatok pozitív befolyása is.

Nemzetközi együttműködések keretében Magyarországot célzó és nemzeti úton benyújtott védjegybejelentési ügyek főbb adatai

	2008	2009	2010	2011	2012
Nemzetközi védjegybejelentési ügyek					
Nemzetközi (madridi rendszerű) védjegybejelentés	4 132	3 025	2 374	2 117	2 102
Közösségi védjegybejelentés	88 038	88 209	98 217	105 857	107 924
Nemzeti védjegybejelentési ügyek					
Hazai védjegybejelentés	3 615	3 291	3 240	3 447	4 177
Külföldi védjegybejelentés	631	552	501	446	422
Összes nemzeti úton benyújtott bejelentés	4 246	3 843	3 741	3 923	4 599

A hazai bejelentések erőteljes túlsúlya mutatható ki (kevesebb, mint 10% származik külföldi bejelentőktől), csupán az amerikai és a holland bejelentők aktivitása 1% fölötti. A hazai és a külföldi bejelentők esetében is hagyományosan kiemelkedő volt az intézményi (elsősorban vállalati) bejelentések aránya az egyéni kérelmekhez képest: a hazaiak 79%-a, a külföldiek 97%-a származott intézményi bejelentőktől.

A nemzeti úton beérkezett védjegybejelentésekben öt leggyakrabban megjelölt áruosztály 2012-ben a Reklámozás, kereskedelmi ügyletek (35.), az Oktatás, kultúra, sport (41.), az Egyéb szolgáltatások, számítógépes programozás, tudományos kutatás (42.), az Építkezés, javítás, szerelési szolgáltatások (37.), valamint a Gyógyszerészeti, egészségügyi termékek (5.) volt.

A nemzeti védjegylajstromozási eljárásban 4541 nemzeti védjegyügy befejezésére került sor (ami 9%-os növekedést jelent). Tavaly 2993 megjelölésre kaptak a bejelentők védjegyoltalmat. Az elutasítások száma némiképp növekedett, és 208 ügyben született ilyen tárgyú döntés. A hivatal 1209 esetben tekintette visszavontnak a bejelentést díjfizetés hiánya vagy a felhívásra adott válasz elmaradása miatt. A védjegybejelentések bejelentő általi visszavonásának száma is emelkedést mutatott (2012-ben 131 ügyben fordult elő). A megváltoztatási kérelem alapján felújított ügyek száma 54 volt. A folyamatban lévő ügyállomány mindössze 112-vel nőtt, így a 2013-ra átvitt ügyek száma 2656 volt az év végén.

Nemzeti védjegyoltalmi engedélyezési adatok

	2008	2009	2010	2011	2012
Nemzeti védjegylajstromozások	4001	2646	2697	3075	2 993
Elutasított bejelentések	390	266	180	161	1 209
Megszűnt bejelentések	968	952	934	886	1 340
Befejezett bejelentések	5359	3864	3811	4122	4 541
Folyamatban lévő bejelentések	2502	2447	2401	2544	2 656

A megnövekedett munkateher ellenére is sikerült a nemzeti védjegybejelentések meghirdetésének átfutási idejét a korábbi 3,7 helyett átlagosan 3,4 hónapra csökkenteni; valamint a nemzeti védjegy lajstromozására irányuló teljes eljárás átlagos ügyintézési idejét az előző évi 6,5 helyett átlagosan 6,1 hónapra mérsékelni.

A védjegybejelentés gyorsított eljárás keretében történő elbírálását az ügyfelek tavaly 141 esetben kérelmezték, különleges gyorsított eljárásra 56 alkalommal került sor.

A védjegyekkel kapcsolatos jogvitás eljárások száma 2012-ben mintegy 17%-kal csökkent. A törlési kérelmek száma alacsony szinten maradt (39 kérelem érkezett); a megszűnés megállapítási kérelmek száma megfeleződött (11 eljárás indult). A hivatal 60 státuszügyet zárt le, amely 20%-kal haladta meg a beérkező új kérelmek mennyiségét. Ennek következtében a folyamatban lévő ilyen ügyállomány és az átfutási idő is csökkent.

A 2012. évben 116 esetben lépett fel korábbi jog jogosultja a védjegybejelentéssel szemben. A felszólalással érintett védjegybejelentések átfutási ideje 9,3-ról 8,5 hónapra rövidült. A folyamatban lévő felszólalásos eljárások száma egyharmadával 105-re csökkent.

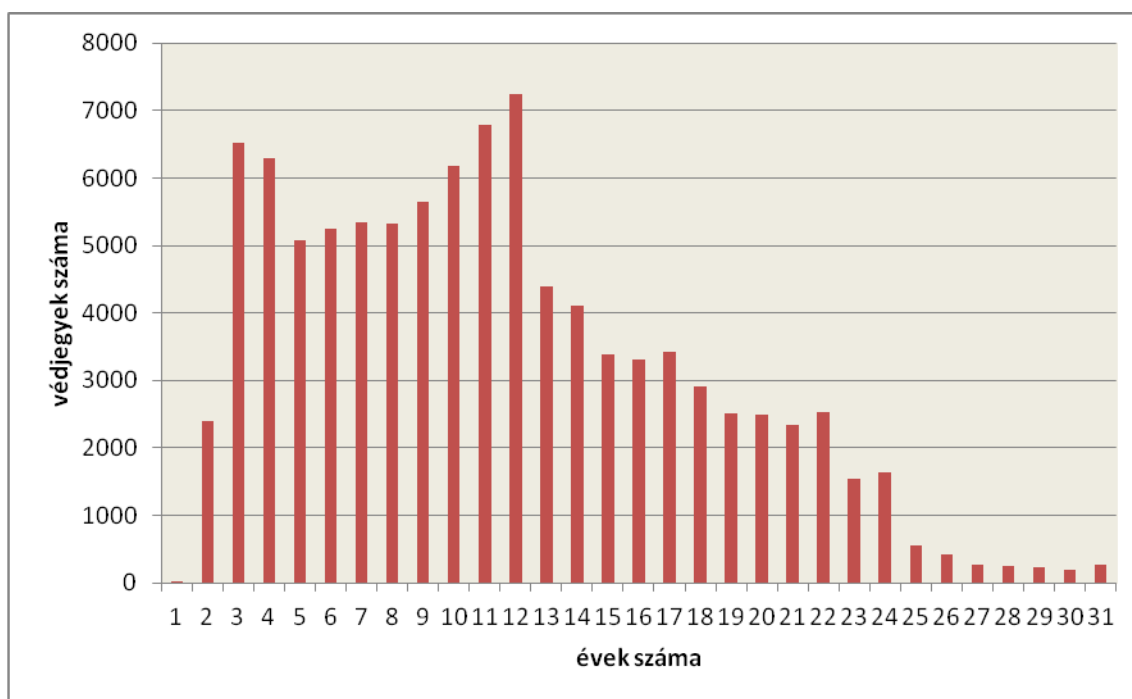
A Magyarországon hatályos védjegyoltalmak száma folyamatosan növekszik. Az elmúlt év végén a hatályos nemzeti védjegyoltalmak száma (4%-kal növekedve az előző évhez képest) 56 130 volt, a hazánkra is kiterjedő hatállyal lajstromozott közösségi védjegyek állománya pedig 888 373 volt (12%-kal több az előző évinél).

A Magyarországon hatályos (érvényes) – nemzeti és közösségi – védjegyek száma

	2008	2009	2010	2011	2012
Hatályos nemzeti védjegyoltalmak	53 339	52 844	52 061	53 973	56 130
Lajstromozott közösségi védjegyek	507 893	597 931	698 734	792 625	888 373

A lajstromozott nemzeti védjegyek esetében az elmúlt évben a hatályos nemzeti védjegyek közel 60%-ának magyar volt a jogosultja, ezt követte az USA (17%), Nagy-Britannia (3,5%), Németország (3%), Japán (2,5%), valamint Svájc (2%). A Magyarországon hatályos nemzetközi védjegyek 32%-a 10 évesnél, 82%-a 20 évesnél nem idősebb.

A hatályos nemzeti védjegyoltalmak korfája

Az év végén hatályos *nemzeti védjegyoltalmakban leggyakrabban megjelölt öt áruosztály* a következő volt: Reklámozás, kereskedelmi ügyletek (35. áruosztály); Gyógyszerészeti, egészségügyi termékek (5. áruosztály); Oktatás, kultúra, sport (41. áruosztály); Tudományos célra szolgáló berendezések (9. áruosztály); Papíripari, csomagolótechnikai termékek (16. áruosztály).

A nemzetközi ügyek terén 2012-ben a hivatal 2173 új *nemzetközi (Madridi) védjegy* oltalmát ismerte el; 118 esetben ideiglenes, 85 esetben pedig végleges elutasításra került sor. A hivatal az év folyamán 2258 Magyarországot megjelölő nemzetközi védjegybejelentés és nemzetközi lajstromozásból eredő oltalom utólagos kiterjesztésére vonatkozó eljárást fejezett be. A hivatal az év folyamán – az év második felétől – csökkentette a nemzetközi védjegybejelentések elbírálásának átfutási idejét, így az 5 hónapra csökkent.

A *nemzetközi (Madridi) Megállapodás keretében külföldre irányuló hazai védjegybejelentésekkel* és a nemzetközi megjelölések oltalmával kapcsolatos eljárások intézésével összefüggésben 2012-ben összesen 315 nemzetközi védjegybejelentés Nemzetközi Irodához történő továbbítására vonatkozó kérelem érkezett a hivatalhoz. A hivatal ebből 292 új magyar származású nemzetközi védjegybejelentést továbbított a tárgyévben, 15%-kal többet, mint egy évvel korábban.

A hivatalhoz az első félévben 14, a másodikban pedig 11 ún. *védjegyfigyelési kérelem* érkezett, amelyben a kutatási jelentésben feltüntetett korábbi jog jogosultjának értesítését kérték. Megújult a védjegykutatás egyszerűsítését célzó, a 9 közép-európai államot magában foglaló regionális szolgáltatási projekt, a CETMOS; amelynek a válaszideje jellemzően 8 napra csökkent.

FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK

Az elmúlt évben 8 új nemzetközi eredetmegjelölés-bejelentés érkezett a Lisszaboni Megállapodás alapján, amelyek elbírálása az év végén folyamatban volt. 2012 során nemzeti földrajzi árujelző bejelentés nem érkezett a hivatalhoz. Az év végén 830 eredetmegjelölés és 47 földrajzi árujelző volt érvényben.

K+F MINŐSÍTÉSI HATÓSÁGI VIZSGÁLATOK ÉS ELJÁRÁSOK

A kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény értelmében az SZTNH hatásköre 2012. február 1-jei hatállyal kibővült a kutatás-fejlesztési tevékenység minősítésére vonatkozó feladatkörrel, amely egyrészt a vállalkozások által önkéntesen és opcionálisan kezdeményezhető előzetes minősítést, másrészt a Nemzeti Adó- és Vámhivaltól érkező szakértői megkeresésekben foglalt kérdések eldöntését foglalja magában. Egy új osztály végzi az ügyek igazgatási és gazdasági vizsgálatát, míg a műszaki tartalmú kérelmek és megkeresések érdemi elbírálása a szabadalmi elbírálók feladata. A nem műszaki jellegű ügyek megítéléséhez az SZTNH külső szakértelmet vesz igénybe. A jogszabály adta lehetőségek alapján a hivatal az egyes hatóságok, illetve vállalatok megkeresései alapján, szakértői vélemény kiállítását is vállalja lezárt projektek K+F tartalmának megítéléséről.

A KUTATÁS-FEJLESZTÉSRE IRÁNYULÓ PROJEKTEK HATÓSÁGI MINŐSÍTÉSE

Az *előzetes minősítési eljárás* keretében a hivatal arról nyilatkozik, hogy az ügyfél által benyújtott dokumentáció alapján az érintett projekt kutatás-fejlesztési tevékenységnek minősíthető-e. A hivatal által jogerős határozatban K+F tevékenységnek minősített projektet más hatóságnak is ilyennek kell tekintenie. A határozat a kutatás-fejlesztési tevékenységhez kapcsolódó adó- és járulékkedvezmények érvényesítéséhez, valamint a K+F támogatási rendszerben a megjelölt projekt kutatás-fejlesztési tartalmának igazolására használható fel.

A *vállalkozásoktól érkező előzetes minősítési kérelmek száma 2012-ben 85 volt*, ebből 79 volt feldolgozható; az előminősítést igénylők csaknem fele *kis- és középvállalkozás* volt. A K+F minősítés felhasználását lehetővé tevő *pályázatok* zöme az év közepső felében kerültek kiírásra, így rohamosan nőtt a szakmai érdekltség. A K+F minősítés a pályázati rendszerrel történő összehangolása és szélesebb körű felhasználhatósága érdekében egyeztetés-sorozat kezdődött a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel.

Az év végéig feldolgozott 72 ügy esetében a K+F előminősítésben hozott döntések 92%-ban megerősítették a projektek K+F tartalmát, és a kérelmek túlnyomórészt (93%-ban) a műszaki területre vonatkoztak.

A lezárt előminősítési kérelmek megoszlása K+F tartalom és tudományterület szerint

	K+F	Nem K+F
Műszaki	93%	7%
Nem műszaki	80%	20%
Összesen	92%	8%

SAKÉRTŐI ELJÁRÁSOK LEFOLYTATÁSA A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL MEGKERESÉSÉRE

A NAV utólagos minősítési eljárás keretében szakértőként megkeresheti az SZTNH-t egy adott *tevékenység kutatás-fejlesztésnek való minősítését, valamint egyes költségeknek a kutatás-fejlesztési tevékenységhez való hozzárendelhetőségét* érintő szakkérdések eldöntése kapcsán.

A NAV-tól érkezett *ügyek száma év végéig megközelítette az ezres nagyságrendet (939)*. A kirendelések *fele (51%) nem műszaki területet érintett, 47%-a műszaki, 2%-a pedig vegyes elemeket* tartalmazó ügyre vonatkozott. Az adóhatóságtól érkezett ügyek feldolgozottsága az év végén 75%-os volt, mindösszesen *678 darab ügy került lezárásra*; ezek esetében szintén *a nem műszaki tartalmú projektek voltak többségben (57%)*. Az adóhatóságnak a K+F ösztönzők jogosulatlan igénybevitelét illető gyanúját a hivatal a lezárt ügyek nagy részében megerősítette: a kiadott szakértői vélemények közel kétharmada (63%-a) esetében a hivatal nem minősíthette K+F-nek a vizsgált tevékenységet.

A Nemzeti Adó- és Vámhivataltól érkezett ügyek megoszlása K+F tartalom és tudományterület szerint

	K+F	Nem K+F	Részben K+F
Műszaki	33%	64%	3%
Nem műszaki	36%	62%	2%
Részben műszaki	5%	95%	0%
Összesen	34%	63%	3%

Ez a minta azonban nem reprezentatív, hiszen a NAV csak azokban az esetekben veszi igénybe az SZTNH-t, ha – speciális szaktudás hiánya miatt – *nem tudta minden kétséget kizáróan eldönteni*, hogy egy adott tevékenység kutatás-fejlesztési tevékenységnek minősül-e. A NAV statisztikája szerint a 2012-ben befejezett, *innovációs járulékra vonatkozó vizsgálatok 36%-ában vette igénybe az adóhatóság a hivatal szakértői közreműködését*, s ennek eredményeképp az innovációsjárulékkedvezmény jogosulatlan igénybevételéhez kapcsolódó adóhiány-megállapítások összegének körülbelül *60%-a – mintegy kétmilliárd forint – az SZTNH által feldolgozott ügyekből származott*.

A Nemzetgazdasági Minisztérium és a hivatal széleskörű konzultációra támaszkodva kidolgozta és szeptemberben közreadta a *Kutatás-fejlesztési Minősítési Eljárás Módszertani Útmutatóját* az SZTNH honlapján. Szakmai ankétot tartottak „*A K+F tevékenység ösztönzőiről és minősítéséről*” címmel 2012. október 10-én, illetve a hivatal vezetése tájékoztatást és konzultációt nyújtott a Magyar Innovációs Szövetség december 5-i választmányi ülésén. A hivatal a beérkező észrevételek és az évközi tapasztalatok alapján a módszertani útmutató továbbfejlesztését és további K+F minősítésről tájékoztató rendezvények szervezését tervezi országszerte a kutatás-fejlesztési eljárás hatékonyságának és működőképességének továbbfejlesztése érdekében.

A nem műszaki területet – elsősorban a humánerőforrás- illetve a szervezetfejlesztés különböző kérdésköréit – érintő ügyek elbírálásához nélkülözhetetlen *minőségi szakértői kör kialakítása érdekében az SZTNH intézményi együttműködés létrehozására törekszik a hazai felsőoktatási intézményekkel*. Ennek megfelelően együttműködési keretszerződést kötött a Miskolci Egyetemmel, illetve egyeztetések folytak a Budapesti Corvinus Egyetemmel és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel, továbbá a hivatal felvette a kapcsolatot *az innováció és K+F területén jártas tanácsadó cégekkel*.

A szabadalmi elbírálók által minősített műszaki projektek esetében az összes ügyet nézve az átlagos átfutási idő 61 nap volt: a NAV-tól érkezett megkeresések átfutási ideje átlagosan 71 nap, az előminősítési kérelmeknél pedig 20 nap. A nem műszaki ügyek vizsgálatába bevont *külső szakértők* átlagosan 31 napos átfutási idővel dolgoztak, ez az év végére már 24 napra csökkent.

Az adóhatóságtól a 2012-ben érkezett szakértői kirendelések jelentős mennyiségére és a szakértői munka során szerzett tapasztalatokra tekintettel a hivatal indítványozta, hogy az adóhatóság általi kirendelések esetében az SZTNH szakértői véleményének elkészítésére a jogszabályban meghatározott 30 nap helyett 60 nap álljon rendelkezésre. Az *egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. CCXI. törvény* alapján végül 2013. január 1-jétől *a szakértői eljárás előírt időtartama 30 napról 45 napra módosult*.

SZERZŐI JOGI HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

A Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló 2010. évi XLII. törvénnyel összefüggésben szükséges törvénymódosításokról és egyes iparjogvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló *2010. évi CXLVIII. törvény* alapján – jogállásának kiigazításával és hatásköreinek bővítésével – 2011-től megerősödött a hivatalnak a szerzői jog kormányzati központjaként való működése.

KÖZÖS JOGKEZELŐ SZERVEZETEKSEL KAPCSOLATOS HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

2011. január 1-jével kezdődően a hivatal átvette a Nemzeti Erőforrás Minisztériumtól (NEFMI) *a szerzői és szomszédos jogok közös kezelését végző szervezetek nyilvántartásával és felügyeletével, valamint díjszabásuk véleményezési eljárásának lefolytatásával és miniszteri jóváhagyásának előkészítésével kapcsolatos feladatokat.*

A hivatal gondoskodik a *közös jogkezelő szervezetek bárki számára elérhető, közhiteles nyilvántartásának* (<http://kjk.sztnh.gov.hu/>) vezetéséről, amely naprakész adattartalmával és intelligens keresési funkció révén a szervezetek működésének átláthatóságát, valamint a jogosultak és a felhasználók megfelelő tájékoztatását szolgálja.

A nyilvántartásban 2012-ben a következő egyesületek szerepeltek:

- ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület,
- Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület (EJI),
- FILMJUS Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete,
- HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület,
- Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége (MAHASZ),
- Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület (MISZJE),
- Magyar Reprográfiai Szövetség (RSZ),
- Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete (MASZRE),
- Repropress Magyar Lapkiadók Reprográfiai Egyesülete.

Az SZTNH a közös jogkezelő szervezetek működéséről 2011-ben végzett átfogó vizsgálata következményeképpen *2012. január 1-jei hatállyal módosultak a szerzői jogi törvény közös jogkezelő szervezetekre vonatkozó rendelkezései.* A módosítások elsősorban a *közös jogkezelő szervezetek felügyeletének alaposabbá, működésük, illetve gazdálkodásuk átláthatóbbá tételét* szolgálták.

Jelentős változást jelent a hatósági feladatok ellátásában, hogy a nyilvántartással és a felügyelettel kapcsolatos eljárásokban – a szellemi tulajdon-védelem terén egyedülálló módon – kizárólag *elektronikus ügyintézésre* van immár lehetőség.

A jogszabály-módosításnak megfelelően május 1-jéig valamennyi egyesület teljesítette nyilvántartási adatainak bejelentését az SZTNH részére. A hivatal az indokolt esetekben lefolytatta az azok módosítására irányuló eljárásokat és az érintett bejegyzéseket kiigazította. Ide tartoztak azon felügyeleti eljárások, amelyek tárgya a jogkezelő szervezetek egyes dokumentumainak honlapjukon történő közzététele, a jogkezelésre vonatkozó adatszolgáltatás, valamint legfőbb szerveik üléseinek szabályszerű lebonyolítása volt. Az év során a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége - Előadóművészi Jogvédő Iroda megnevezése

Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesületre, míg a Magyar Hanglemezkiadók Szövetségének neve *Hangfelvétel-kiadók Szövetségére* változott.

A jogkezelő szervezetek gyakorlatukat – az SZTNH felügyeleti működésének köszönhetően – a módosult nyilvánossági és átláthatósági feltételeknek megfelelően változtatták meg. A felügyelt szervezetek maradéktalanul teljesítették a meghatározott dokumentumoknak a szervezet saját honlapján történő közzétételére vonatkozó kötelezettségüket. A jogszabályváltozásoknak megfelelően a hivatal képviselője a jogkezelő szervezet *legfőbb szervének ülésén* – a felügyelet ellátásával összefüggő napirendi pontok megtárgyalása erejéig – *részt vehet*, ezen ülésre a jogkezelő köteles előzetesen meghívni az SZTNH-t. *A hivatal 18 ilyen ülésen képviseltette magát*, ahol első kézből értesülhetett az egyes közös jogkezelési tevékenységgel szoros összefüggésben meghozott döntések háttéréről és a szabályzat-módosításokról.

Három jogkezelő szervezettel szemben az igazságügyért felelős miniszter kezdeményezésére az *Európai Unió Bíróságának C-135/10. számú ítéletében foglalt feltételeknek való megfelelés* érdekében az SZTNH-nak *felügyeleti eljárást* kellett indítania. Az eljárásokat az érintett jogkezelő szervezetek nyilatkozatára, és önként vállalt intézkedéseire tekintettel a hivatal további intézkedés meghozatala nélkül megszüntette, és erről az eljárást kezdeményező minisztert értesítette.

Valamennyi közös jogkezelő szervezet június 30-ig megküldte a hivatalnak a 2011-es évről szóló *beszámolóját*. A beszámolók továbbtagolására és egységesítésére vonatkozóan 2012. január 1-jétől új rendelkezések irányadók, amelyek először a 2012. évre vonatkozó beszámolóokban lesznek alkalmazandók, bár volt olyan jogkezelő szervezet, amely már ezt a beszámolóját is az új szabályok szerint készítette el. *A hivatal elvégezte a beszámolók ellenőrzését*, majd ez alapján a második félévben *lefolytatta az egyes közös jogkezelők éves felügyeleti eljárását*. A szervezeteknek címzett egyedi kérdések mellett a hivatal valamennyi esetben külön vizsgálta a kezelési költségek mértékének indokoltságát is.

A hivatal ellátta a közös jogkezelő szervezetek által fizetendő, az e szervezetekkel kapcsolatos tevékenységével összefüggésben felmerült költségek fedezésére szolgáló, *felügyeleti díjjal* kapcsolatos ügyintézésével és a díjak nyilvántartásával kapcsolatos feladatokat is.

A közös jogkezelő szervezetnek a *bevételei szociális-kulturális célú felhasználásra vonatkozó előírásait tartalmazó támogatási politikáját és a konkrét felhasználási százaléokra vonatkozó döntését* – 2012. január 1-jével – az igazságügyért felelős miniszter hagyja jóvá. *A közös jogkezelő szervezetnek kulturális célra szánt bevételeit az NKA számára kell átadnia*, amely a működését szabályozó jogszabályok keretei között gondoskodik a források felhasználásáról. Az NKA *Szerzői Jogdíjbevételek Felhasználásról Döntő Ideiglenes Kollégiuma 2012 júliusában alakult meg*. A kollégium nyolc tagjából négy főt a kultúráért felelős miniszter kért fel – köztük az SZTNH képviselőjében a jogi elnökhelyettest – négy tagját pedig az érintett öt közös jogkezelő szervezet delegálta. 2012-ben öt jogkezelő szervezettől érkezett kérelem támogatási politikájuk miniszteri jóváhagyása iránt; az ezzel kapcsolatos eljárásokat a hivatal lefolytatta, javaslatainak megfelelően a *támogatási politikák miniszteri jóváhagyása megtörtént*. A hivatal az év folyamán aktívan közreműködött az NKA és a jogkezelő szervezetek közötti, 2012 októberében aláírt megállapodások előkészítésében, amelyek alapján a jogkezelők 2012 első féléve után összesen mintegy 230 millió Ft mértékű támogatást átutaltak az NKA részére.

A törvénymódosítás jelentős változást hozott a közös jogkezelő egyesületek által alkalmazott díjszabások véleményezésének és miniszteri jóváhagyásának rendjében is, ezért a hivatal tájékoztatót tett közzé a honlapján az eljárásról. Az egyesületek az Sztj.-ben előírt határidőig (szeptember 1-ig) 18 díjszabástervezetet nyújtottak be a hivatalhoz, amely valamennyi eljárásban kikérte a kultúráért felelős miniszter, valamint a turizmus és vendéglátásért felelős miniszter véleményét is. A felhasználások feltételeiről szóló érdekegyeztetésben a megújult díjszabás-jóváhagyási eljárás sikeres közvetítést tett lehetővé a jogosultak és felhasználók között. Az üreshordozókat terhelő díjak az eredetileg tervezetthez (és a törvény által megengedett mértékhez) képest szerényebb mértékben emelkedtek. A szálláshelyeket érintő díjak és felhasználási feltételek pedig a véleményezési eljárás eredményeként átdolgozott díjszabásban a szállodai kihasználtságot és teljesítőképességét a korábbiaknál jobban figyelembe veszik, ezáltal a szállodakategóriák többségénél jelentős mértékű (25-50%-os) díjcsökkenés következett be. Az igazságügyért felelős miniszter a díjszabásokat a véleményezési eljárásban kialakult végleges formájukban jóváhagyta, és a Hivatalos Értesítőben azokat közzétette.

ÖNKÉNTES MŰNYILVÁNTARTÁS

A hivatal ügyfélszolgálatán vezetett önkéntes műnyilvántartásba vetethetők 2006 óta a szerzői jogi törvény hatálya alá tartozó művek és teljesítmények. 2009 óta a kérelem és a műpéldány postai úton, faxon vagy egyéb módon is benyújtható a hivatalhoz. A műnyilvántartásról kiállított tanúsítvány természetesen nem keletkeztet sem szerzői jogi, sem a szellemi alkotásra vonatkozó más jogi védelmet, mindössze azt bizonyítja, hogy a kérelmező által a sajátjaként nyilvántartásba vett szerzői mű vagy kapcsolódó jogi teljesítmény a tanúsítvány kiállításának napján a tanúsítványhoz hozzáfűzött műpéldány szerinti tartalommal a kérelmező birtokában létezett. Ez az eljárás ugyanakkor jelentősen megkönnyíti a szerző számára szerzői mivoltának bizonyítását.

A szolgáltatással bevezetése óta összesen 2345 esetben éltek a szerzők; az elmúlt év folyamán 477 önkéntes műnyilvántartásba vétel iránti kérelem érkezett a hivatalhoz, ami közel 10%-os növekedést mutat 2011-hez képest. A statisztikai adatok alapján az önkéntes nyilvántartásba vett művek 79%-a számítógépi programalkotás, szakirodalmi mű, illetve valamely műszaki, gazdasági megoldáshoz, elgondoláshoz kapcsolódó alkotás.

ÁRVA MŰVEK FELHASZNÁLÁSNAK ENGEDÉLYEZÉSE

Az SZTNH feladatkörébe tartozik 2009 óta az ismeretlen vagy ismeretlen helyen tartózkodó szerző alkotása (árva mű) felhasználásának engedélyezése és nyilvántartás vezetése a kiadott engedélyekről. A hivatal – a felhasználás módjához és mértékéhez igazodó díj megállapítása mellett – felhasználási engedélyt ad kérelemre annak, aki a felhasználási szerződés megkötése érdekében megtette az adott helyzetben általában elvárható intézkedéseket a szerző felkutatására, azonban nem járt eredménnyel. A felhasználási engedély legfeljebb öt évre szól, Magyarország területére terjed ki, nem kizárólagos, át nem ruházható, további felhasználási engedély adására és a mű átdolgozására nem jogosít. Az árva mű egyes felhasználásainak engedélyezésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 100/2009 (V. 8.) Korm. rendelet meghatározza azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén, kérelemre felhasználási engedély adható, és rendelkezik a felhasználási engedély további szabályairól is.

Tavaly három kérelem alapján 33 árva mű felhasználását engedélyezte az hivatal, a megadott engedélyek szépirodalmi művek felhasználására vonatkoztak. 2009 óta összesen 22 különféle terjedelmű kérelemre adott a hivatal felhasználási engedélyt.

SZELLEMITULAJDON-VÉDELMI TÁJÉKOZTATÁS ÉS KÉPZÉS, HONLAP TEVÉKENYSÉG

PUBLIKÁCIÓ, DOKUMENTÁCIÓ- ÉS INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS

A Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő 2006. január 1-jétől elektronikus formában, díjmentes hozzáféréssel, kereshető pdf-formátumban és elektronikus aláírással hitelesítve jelenik meg a hivatal honlapján. A kiadvány iránt 2012 során tovább nőtt az érdeklődés: egy év alatt 2 653 000 oldalt töltöttek le a felhasználók.

Az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle hetedik éve jelenik meg önálló szakfolyóiratként, amely fél évvel késleltetett megjelenéssel elektronikus formában is hozzáférhető a hivatal honlapján.

A hivatal oktatási kiadványai két kötettel gazdagodtak: a hiánypótló „Iparjogvédelem” és a „Szerzői jog” című kötetek a tankönyvek arculatvilágába illeszkedve láttak napvilágot. 2012-ben megkezdődött az alapfokú iparjogvédelmi tankönyv nagyobb példányszámú nyomtatása, valamint a középfokú iparjogvédelmi tankönyv sorozat nyomása is. Szintén tavaly jelent meg a „Szerzői jogi ágazatok gazdasági súlya Magyarországon 3.” című kiadvány és az újranyomtatott „Garibaldi Klub – Szép beszélgetések – 3. folyam” című előadás- és vitagyűjtemény is

Rendszeres kiadvány az Szellemi Tulajdon Nemzeti Testülete (SZTNT) negyedéves hírlevele, ami megnövekedett példányszámban (600), külsejében megújulva jelent meg 2012-ben. Az MFTI és a HENT részére készülő speciális kiadványok közül kiemelendő a HENT sajtótevékenységét bemutató füzet, illetve az MFT Start Up Guide 7 kiadása.

A Frecskay János Szakkönyvtár szaktájékoztatási tevékenysége egyre inkább a virtuális térben zajlik, ugyanakkor a személyes tájékoztatást igénylők száma az ún. hagyományos könyvtári szaktájékoztatás területén 2012-ben tovább emelkedett (1625 főről 2270 olvasóra). A szakkönyvtári gyűjtemény gyarapítása során a beszerzett szellemitulajdon-védelmi monográfiák, illetve egyéb kötetek száma csaknem megkétszereződött és folyamatosan zajlott a HunTéka integrált könyvtári rendszer új, 1.10-es verziójában a feldolgozás. Az elérhető rekordok száma (a könyvek és szócikkek figyelembe vételével) 2012-ben 49 ezer volt.

SZELLEMITULAJDON-VÉDELMI KÉPZÉS

Az SZTNH meghatározó szerepet tölt be a szellemitulajdon-védelmi ismeretek terjesztésében több évtizedes oktatási tevékenységének köszönhetően. A hivatal által szervezett iparjogvédelmi tanfolyamok jelentős mértékben hozzájárulnak a hazai iparjogvédelmi kultúra fejlesztéséhez, a szellemitulajdon-védelmi tudatosság növeléséhez, valamint a szakmai utánpótlás neveléséhez.

Alapfokú iparjogvédelmi szakképesítést összesen 130 résztvevő szerzett az év folyamán. A Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a Dél-Alföld Regionális Fejlesztési és Innovációs Ügynökség, illetve a Nemzeti Külgazdasági Hivatal közreműködésével szervezett

tanfolyamokon jellemzően kutatók, oktatók, hallgatók és vállalkozások képviselői vettek részt.

Középfokú szakvizsgát 74 hallgató tett le sikeresen 2012-ben. A képzésen elsősorban kutatók, ügyvédi és ügyvivői irodák, gyógyszergyárak, felsőoktatási intézmények, vállalkozások és kereskedelmi és iparkamarák munkatársai vettek részt.

A 2011 őszen kezdődött *felsőfokú iparjogvédelmi tanfolyam harmadik félévét 40 fő zárta sikeresen.* A tanfolyam résztvevői meghatározták a szakdolgozatuk témáját, melyhez összesen 28 konzulens nyújt szakmai támogatást a szerzőknek. A jelenleg felsőfokú képzésben résztvevők közül 5 fő készül szabadalmi ügyvivői vizsgára.

Az szellemitulajdon-védelmi képzés jellemző adatai 2012-ben (1.)

Képzési forma	A képzés óraszám	Hallgatók/résztvevők száma összesen
Szakmai képzések		
Alapfokú iparjogvédelmi tanfolyam (SZTNH, Veszprém, Szeged)	120	130
Középfokú iparjogvédelmi tanfolyam (SZTNH, Sopron)	180	82
Felsőfokú iparjogvédelmi tanfolyam	90	45
Felsőoktatási intézményekben zajló képzések		
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	86	104
Miskolci Egyetem	28	54
Eötvös Loránd Tudományegyetem	24	32
Budapesti Corvinus Egyetem	26	30
Nyugat-magyarországi Egyetem	28	45
Szegedi Tudományegyetem	28	110
Pécsi Tudományegyetem	28	34
Moholy-Nagy Művészeti Egyetem	28	44
Nemzetközi Üzleti Főiskola (IBS)	4	22
Semmelweis Orvostudományi Egyetem	4	28
Széchenyi István Egyetem	28	46

A hivatal más szakmai, társadalmi szervezetekkel és egyetemekkel együttműködésben *iparjogvédelmi céltanfolyamok és továbbképzések, illetve szellemitulajdon-védelmi tárgyú oktatás* szervezésében is részt vett. A felsőoktatási intézményekkel kötött együttműködési megállapodások keretében önálló tantárgyként oktatott szellemitulajdon-védelmi előadásokra került sor hét egyetemen továbbá három egyetemen oktattak szellemitulajdon-védelmi ismereteket jogi, gazdasági, vállalkozói ismereteket tartalmazó tárgyba ágyazva. A végzős hallgatók számára diplomamunka, szakdolgozat vagy disszertáció támogatására kiírt pályázatra 2012-ben *131 munka érkezett be, melyből 75 pályamű bizonyult sikeresnek.* A *szellemitulajdon-védelmi távoktatásban* 2012-ben *543 hallgató* vett részt.

A Magyar Tudományos Akadémia kutatói, illetve az Akadémiához kapcsolódó intézmények képviselői munkájának támogatására áprilisban „*A technológiatranszfer szerepe a magyarországi kutatóhelyeken*” témakörben, illetve októberben „*A szellemi tulajdonjogok kezelésére irányuló új szabályozási megoldások a Magyar Tudományos Akadémián és kutatóközpontjaiban*” címmel tartott egynapos képzést a hivatal. A hivatal részt vett a Nemzeti Külgazdasági Hivatal ASTRA export inkubációs képzés lebonyolításában, továbbá együttműködött technológiatranszfer irodákkal, felsőoktatási intézményekkel, illetve civil szervezetekkel különböző továbbképzések, ismeretterjesztő előadások, kiállítások és tanulmányutak megszervezésében.

Az szellemitulajdon-védelmi képzés jellemző adatai 2012-ben (2.)

Céltanfolyamok		
Eötvös Loránd Tudományegyetem TTI	12	44
Debreceni Egyetem TTI	4	26
Szent István Egyetem	4	24
Szegedi Tudományegyetem	8	36
Károly Róbert Főiskola	6	18
Magyar Tudományos Akadémia	12	90
Kaposvári Egyetem IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program	2	54
Széchenyi István Egyetem, Innovációs Kiállítás és Találmányi Vásár	2	60
Nemzeti Külgazdasági Hivatal, ASTRA export inkubációs program	4	36
Magyar Innovációs Szövetség, 21. Ifjúsági Tudományos Verseny	8	20
Miskolci Egyetem Gépjármű Szeminárium	2	90
Délalföldi Feltalálók Regionális Egyesülete	4	22
Diplomamunka pályázók részére szervezett céltanfolyam	24	22
Távoktatás		
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	35	116
Nyugat-magyarországi Egyetem	12	36
Debreceni Egyetem	52	313
Szolnoki Főiskola	4	28
Pannon Egyetem	10	50
Összesen	907	1 891

ⁱ WIPO adat: http://www.wipo.int/export/sites/www/pressroom/en/documents/pr_2013_732_a.pdf#annex1 (2013.04.02.)

ⁱⁱ Az OHIM által nyilvántartott közösségi védjegy adatok forrása: http://oami.europa.eu/ows/rw/resource/documents/OHIM/statistics/ssc009-statistics_of_community_trade_marks_2012.pdf (2013.04.08)

ⁱⁱⁱ Az OHIM által nyilvántartott közösségi fomatervezési-mintaadat forrása: http://oami.europa.eu/ows/rw/resource/documents/OHIM/statistics/ssc007-statistics_of_community_designs_2012.pdf (2013.04.08.)

^{iv} Az OHIM által nyilvántartott magyar adatok forrása: http://oami.europa.eu/country_reports/SSC003.1%20-%20Statistical%20travel%20pack%20by%20country%20%28HU%29.pdf és http://oami.europa.eu/ows/rw/resource/documents/OHIM/statistics/ssc007-statistics_of_community_designs_2012.pdf (2013.04.08.)

^v Az EPO által nyilvántartott végleges adatok forrása: <http://www.epo.org/about-us/annual-reports-statistics/annual-report/2012/statistics-trends/patent-filings.html#tab=3> (2013.04.08.)

^{vi}WIPO forrás:

http://www.wipo.int/hague/en/statistics/annual_stats.jsp?type=EN&type2=app&Tname=SVRECVD_ADDRESS_ANNUAL&name=byAddress és http://www.wipo.int/hague/en/statistics/annual_stats.jsp?type=EN_MODELS&type2=app&Tname=SVRECVD_ADDRESS_ANNUAL&name=byAddress (2013.04.08.)

^{vii} A CPVO által nyilvántartott közösségi növényfajta-oltalmi adatok forrása:

http://www.cpvo.europa.eu/statistiques/CPVO_statistics_summary.pdf (2013.04.08.)